گفت‌وگو با جلال طالبی سرمربی پیشین تیم ملی

مربی خارجی برای تیم‌های پایه خوب است

پویان امیری

عکس: آیدین رهبر، شرق

جلال طالبی سال‌های زیادی است که از فوتبال فاصله گرفته است. خودش می‌گوید، دوست ندارد وارد فوتبالی شود که در آن تظاهر و دروغ حرف اول را می‌زند. او می‌گوید به این فوتبال تعلق ندارد و دوست ندارد در بین اهالی فوتبال ظاهر شود. او می‌گوید دوست دارد، بیشتر از اینکه در فوتبال باشد، در کنار خانواده و دور از هیاهوی فوتبال باشد. آدمی بسیار آرام و فراری از آشوب و بلواست، اما خودش می‌گوید این سکوت او از رضایت نیست برای اینکه جنجال و حاشیه درست نشود، حرفی نمی‌زند. با او در مورد کی‌روش صحبت کردیم و مربیان ایرانی که برای مربیگری به خارج رفتند.

خودم خواستم دور باشم

علت اینکه از فوتبال دور هستم، به دلیل این است که نمی‌توانم، بعضی از رفتارها را تحمل کنم و برای پرهیز از تظاهر و دروغ و ریا تصمیم گرفتم از فوتبال دور باشم. واقعا برای من سخت است که از فوتبال دور باشم، اما سخت‌تر آن است که برخلاف میل و خواست خودم کار کنم. این برایم سخت بود که خودم نبودم و برای اینکه خودم باشم با جسارت تصمیم گرفتم از فوتبال دور باشم.

سال‌هاست که بین وطن و غربت در حرکتم

کارمند بازنشسته وزارت کشاورزی هستم، پسرم در آمریکا زندگی می‌کند و خدا را شکر سالم و موفق است. خودم هم در میان وطن و غربت در رفت‌وآمدم. سال‌ها برای ماندن در فوتبال زحمت کشیدم، اما فضایی که دیدم اصلا مناسب نبود. وقتی تظاهر دری را به شما نشان می‌دهد، صداقت از دری دیگر خارج می‌شود. خدا را شکر هیچ‌وقت به پول فوتبال نیاز نداشتم و الان هم همین‌گونه است.

جنجال در کرمان

بعد از جام‌ملت‌های آسیا ۲۰۰۰ لبنان که همراه با حرف‌وحدیث‌های زیادی بود، آقای مهدوی مدیرعامل مس کرمان از من خواست تا یک آکادمی فوتبال در باشگاه مس راه‌اندازی کنم. در همان موقع سرمربی موقت تیم مس کرمان هم شدم که همین مسوولیت در کادر فنی باعث به‌وجود آمدن جنجال‌های زیادی شد. برای دور بودن از این جنجال تصمیم گرفتم از فوتبال به‌طور کلی بروم. بعد از من مدتی آکادمی فوتبال مس کرمان تحت هدایت جلال چراغپور فعالیت کرد ولی نمی‌دانم عاقبت آن آکادمی چه شد؟

مربیان خارجی گاهی خوب، گاهی بد

من خودم جایگزین ایویچ در راس کادر فنی تیم ملی بودم و مدت‌ها در کشورهای سوریه و اندونزی به عنوان سرمربی کار کردم. بعد از سال‌ها تجربه در فوتبال کشور خودمان و کشورهای دیگر به این نتیجه رسیدم که فوتبال ایران باید از رده‌سنی ۱۲ تا ۱۸ سال از مربیان خارجی استفاده کند و در رده‌های بالاتر به عنوان مشاور و مدیرفنی از مربیان خارجی استفاده کنیم. این درست است که ما طی سال‌های متمادی توانستیم از دانش مربیان خارجی استفاده کنیم و نهایت استفاده را ببریم، اما زمان‌هایی نیز بود که مربیان خارجی عامل ناکامی فوتبال ما شدند. در رده بزرگسالان به نظرم مربیان ایرانی بهتر می‌توانند جواب دهند، اگر در کنار مربیان ایرانی از مربیان خارجی به عنوان دستیار هم استفاده کنیم، بسیار مناسب است.

فوتبالیست‌های ایرانی، بیگانه‌گریز هستند

اخلاق و رفتار اجتماعی ما ایرانی‌ها به گونه‌ای است که تا زمانی که پدر و مادرمان در قید حیات هستند، همیشه به عنوان یک حامی به آنها نگاه می‌کنیم، همیشه فکر می‌کنیم، افرادی هستند که به ما کمک کنند و زیر پروبال ما را بگیرند، اما همین عامل باعث می‌شود که ما در برخورد با خارجی‌ها مشکل داشته باشیم، چون فکر می‌کنیم آنها از عواطف و احساسات ما خبر ندارند و با آنها به مشکل می‌خوریم. همیشه در مواجهه با آدم‌های خارجی، ما یک موضع تدافعی می‌گیریم که اکثر مواقع به ضرر ماست. فوتبالیست‌های ایرانی هم از این موضوع استثنا نیستند، آنها هم وقتی یک مربی خارجی بالای سرشان قرار می‌گیرد، فکر می‌کنند نمی‌توانند رابطه برقرار کنند. زمانی طول خواهد کشید که زمان همیشه به ضرر فوتبال ایران بوده است. بعضی وقت‌ها برای اینکه این فاصله را پر کنیم، سعی می‌کنیم مربی خارجی را شکل خودمان کنیم تا راحت‌تر رابطه برقرار شود. به طور مثال کی‌روش می‌گفت که من آمدم که فوتبال ایران را تغییر دهم، اما خودم تغییر کردم. متاسفانه به دلیل همین کارها فوتبال ما در حال درجا زدن است.

مربی خارجی، دستیار مربی ایرانی نمی‌پذیرد

مربی خارجی که وارد فوتبال یک کشور می‌شود، دوست دارد که دستیارانش را خودش بیاورد و کمتر از مربیان بومی همان کشور استفاده کند. در فوتبال ایران برای اینکه فاصله بین بازیکنان و سرمربی خارجی کم شود و تیم به یک همدلی برسد، همیشه اصرار دارند از دستیاران ایرانی استفاده شود. مربی خارجی با بدگمانی به مربی ایرانی نگاه می‌کند و هیچ‌وقت او را در کارهای اصلی تیم دخالت نمی‌دهد. چون همیشه فکر می‌کند، این مربی می‌تواند باعث و بانی کنار گذاشتن او باشد و به‌طور کل همیشه چشم به جایگاه او دوخته است. یک مربی خارجی خیلی راحت حرف دستیار هموطن خود را قبول می‌کند تا یک مربی بومی آن کشور را. متاسفانه خیلی زمان‌ها بوده که از این روابط ضربه خوردیم. مشکل زبان و همان بیگانه‌ستیزی از عواملی است که باعث می‌شود ما به مشکلات حاشیه‌ای برخوریم.

کی‌روش حساسیت‌های فوتبال ما را درک نکرد

زمانی که کی‌روش به ایران آمد، فکر نمی‌کرد حساسیت روی تیم ملی به این حد بالا باشد که حتی جابه‌جا کردن یک بازیکن و دعوت نکردن بازیکن دیگر باعث به‌وجود آمدن مشکل و حاشیه شود. فوتبال ایران یک دوره بود که به جام‌جهانی نرفته بود و برای همین حساسیت‌های زیادی روی آن بود. البته یک مساله دیگر هم وجود دارد، او با مطالعه‌ای که داشته، هیچ‌گاه فکر نمی‌کرده که به لبنان در بیروت ببازد و از سه‌بازی که با قطر انجام داده، هرسه مساوی شود که دوتای آن در ورزشگاه آزادی باشد. شناخت او به‌قدری نبود که بداند، نباید از اشکان دژاگه بازیکنی که از خارج به فوتبال ایران آمده تعریف کند و او را بهترین بازیکن تیمش بداند. او به درستی نمی‌دانست به جایی پا می‌گذارد که روزنامه‌های ورزشی تعداد هر حرکت او را زیر ذره‌بین دارند و با کوچک‌ترین حرف او ممکن است فوتبال یک کشور به‌هم بریزد.

قطر تعیین‌کننده تیم

ما سه‌بازی داریم که هرکدام حکم فینال و رفتن به جام‌جهانی را دارد، ما می‌توانیم صعود کنیم به شرط اینکه قطر را در دوحه شکست دهیم؛ کاری که در تهران انجام ندادیم. از سوی دیگر اگر قطر بتواند در تاشکند از ازبکستان امتیاز بگیرد. رفتن به جام‌جهانی برای ما ایرانی‌ها همه چیز است، از امنیت اجتماعی گرفته تا امنیت اقتصادی، می‌توانیم با رفتن به جام‌جهانی به خیلی کاستی‌ها پوشش دهیم.

همه بازیکنان نباید مربی شوند

همه بازیکنان بزرگ و معروف حتما نباید مربی شوند، بسیاری از بازیکنان نمی‌توانند یک مدیر و یا یک فرمانده باشند و همیشه یک سرباز هستند. برای مربیگری هم با دو یا سه هفته کلاس اتفاق خاصی نمی‌افتد و برای اینکه بتوان یک مربی خوب و موفق شد باید حداقل دوسال کلاس رفت. بعد از آن هم باید با مربیگری از تیم‌های کوچک این کار را انجام داد، هیچ‌گاه به طور ناگهانی نمی‌گویند که شما بفرمایید مربی تیم بایرن‌مونیخ بشوید. کاری که در حال حاضر وحید هاشمیان و داریوش یزدانی انجام می‌دهند بهترین کار است، کار کردن در تیم‌های کوچک برای بافتن آرزوهای بزرگ. بسیاری از مربیان جوان ایرانی شاید تاکتیک فوتبال ایرانی را بدانند، اما خیلی از آنها نمی‌دانند که اصول تاکتیکی این سیستم‌ها چه چیزی است.

مربی می‌فهمد که کدام شاگردش، مربی می‌شود

وقتی یک مربی با بازیکنان کار می‌کند، به خوبی می‌تواند بفهمد که کدام یک از بازیکنانش می‌تواند در آینده مربی خوبی شود؛ بازیکنی که از مربی‌اش می‌پرسد و از او در مورد تاکتیک تیم سوال می‌کند و به خوبی هم آن تاکتیک را انجام می‌دهد، اما وقتی به بازیکنانی توضیح می‌دهی و او فقط سر تکان می‌دهد، معلوم است که هیچی نفهمیده و بعد در داخل زمین هم کار دیگری می‌کند.

مربی دیگر در آمریکا

داریوش یزدانی بازیکن سابق تیم ملی کشورمان که سابقه بازی در تیم‌های برق شیراز، استقلال، سایپا، پیکان، داماش، پیام مشهد و... را در داخل کشور و حضور در تیم‌های بایرن لورکوزن، شارلوای بلژیک و الامارات را در خارج از کشور دارد، این روزها در آمریکا و در تیم ال‌ای‌بلوز آمریکا حضور دارد. همان تیمی که امیر عابدزاده در آن حضور داشت و از این تیم به پرسپولیس آمد. یزدانی فصل قبل مربی بازیکن بلوز بود و اکنون عضو کادر فنی این تیم است. او در آمریکا با منصوری مدیرعامل ال‌ای‌بلوز قرارداد یک‌ونیم‌ساله‌ای امضا کرده. برنامه یزدانی برای سال اول این است که استعدادیابی کند. برنامه‌ریزی، تمرکز و دقت باشگاه و مسوولان فنی تیم روی جوانان بااستعداد است که قرار شده استعدادهایی که در فوتبال هستند را پیدا کند و به تیم معرفی کند. البته او با هماهنگی با باشگاه و مدیر عامل قرار است نظر ویژه‌ای روی ایرانی‌ها داشته باشد. در تیم که داریوش یزدانی در حال مربیگری است، چند ایرانی هم به چشم می‌خورند. امیر عابدزاده یکی از این بازیکنان است که امسال از تیمی که داریوش یزدانی در آن مربیگری کرده است به پرسپولیس آمده است. بازیکنان با استعداد خوب دیگری همچون محمد رکنی‌پور و امید شکوفنده از بازیکنان بسیار با استعدادی هستند که در تیم ال‌ای بلوز و زیر نظر یزدانی در حال رشد هستند.

لژیونر

سومین سال ژاپنی قطبی

افشین قطبی را باید فعال‌ترین مربی ایرانی خارج از کشور دانست. مربی سابق تیم ملی ایران پس از اینکه دو فصل در لیگ ژاپن مربیگری کرد، در سال ۲۰۱۳ برای سومین فصل هدایت تیم شیمیزو را بر عهده خواهد گرفت تا در زمینه ثبات یک مربی ایرانی در یک تیم خارجی رکورددار شود. عملکرد مربی پیشین پرسپولیس در این دوسال در ژاپن برای مقامات شیمیزو راضی‌کننده بود و آنها او را برای یک سال دیگر نگه داشتند. شیمیزو اس پالس در فصل گذشته با هدایت افشین قطبی در رده نهم قرار گرفت. آخرین موفقیت شیمیزو به قهرمانی این تیم در سال ۲۰۰۰ در جام در جام باشگاه‌های آسیا برمی‌گردد. بعد از آن شیمیزو به تدریج تبدیل به تیمی متوسط در ژاپن شد که نتوانست به جایگاه سابقش برگردد. شاگردان قطبی در حالی فصل ۲۰۱۲را با رتبه نهمی تمام کردند که فصل ۲۰۱۱ با هدایت این مربی ایرانی در جی لیگ دهم شده بودند. شیمیزو در سال ۲۰۱۲ عملکرد بهتری نسبت به سال قبلش داشت و در بسیاری از هفته‌ها در زمره تیم‌های بالانشین بود. نتایج این تیم آن‌قدر خوب بود که در پایان هفته سی‌ام در رتبه چهارم جدول قرار گرفت. در این مقطع شاگردان قطبی می‌توانستند با یکی دو پیروزی دیگر خودشان را به لیگ قهرمانان آسیا هم برسانند اما همه چیز عوض شد و شیمیزو در چهار هفته پایانی سه بار باخت و یک‌بار مساوی کرد. با این نتایج، شاگردان قطبی با یک سقوط آزاد به رتبه نهم جدول رفتند. شیمیزو در این فصل در دیگر تورنمنت‌های

فوتبال ژاپن حضور موفقی داشت و توانست به فینال نابیسکوکاپ که سومین تورنمنت معتبر ژاپن است راه پیدا کند اما در فینال به کاشیما آنتلرز باخت، در جام حذفی هم به جایی نرسید. یکی از دلایلی که مدیران شیمیزو یک سال دیگر قطبی را نگه داشتند، جوانگرایی این مربی در این باشگاه است. آنها این امیدواری دارند که این فصل قطبی نتیجه جوانگرایی‌اش را ببینند. به هر حال رتبه‌های هشتمی و نهمی نتایج جالبی برای قطبی به شمار نمی‌رود و باید دید او در سومین فصل حضورش در ژاپن می‌تواند نام خود را در تاریخ شیمیزو به‌عنوان یک مربی موفق ثبت کند.

آمار

تاریخچه مربیان خارجی در تیم ملی

مجید جلالی
مربی فوتبال

«کارلوس کی‌روش» به عنوان پنجاه‌ویکمین مربی و پانزدهمین مربی خارجی تاریخ فوتبال ایران انتخاب شد. این مربی پرتغالی نخستین مربی این کشور است که هدایت تیم ملی ایران را برعهده گرفته است. پیش از وی سه مربی از کرواسی، دو مربی برزیلی، دو مربی مجارستانی، یک مربی انگلیسی، یک مربی آلمانی، یک مربی از بوسنی، یک مربی ایرلندی، یک مربی از اتریش، یکی مربی از شوروی و یک مربی مجارستانی در مقاطع مختلف به عنوان سرمربی روی نیمکت تیم‌ملی نشسته بودند. حسین صدقیانی نخستین سرمربی تاریخ فوتبال ایران بود و جیمز گیبل هم اولین مربی خارجی تیم ملی کشورمان محسوب می‌شود اما در دوره این مربی انگلیسی تیم ملی هیچ دیدار تدارکاتی برگزار نکرد تا وی در زمان حضور در ایران تنها در شهرهای مختلف کلاس‌های آموزشی تشکیل دهد. حسین صدقیانی با حدود ۹سال هدایت تیم ملی ایران در دو مقطع مختلف بیشترین زمان مربیگری تیم ملی را به خود اختصاص داده است. همچنین به غیراز این مربی، حسین فکری، محمود بیاتی، پرویز دهداری، جلال طالبی، برانکو ایوانکوویچ و محمد مایلی‌کهن تاکنون در دو مقطع مختلف به عنوان سرمربی تیم ملی ایران انتخاب شده‌اند. ضمن اینکه پرویز دهداری که طی سال‌های ۵۱-۵۰ هدایت تیم ملی را برعهده داشت، در سال ۱۳۶۵ پس از ۱۴سال دوری برای دومین مرتبه سرمربیگری تیم ملی ایران را بر عهده گرفت و در جدول طولانی‌ترین زمان بازگشت به تیم ملی، در رده نخست قرار گرفته است. برانکو ایوانکوویچ هم که به همراه تیم ملی به جام جهانی۲۰۰۶ آلمان صعود کرد، ۵۲مرتبه روی نیمکت تیم ملی ایران نشست و از این نظر در بین مربیان ایرانی و خارجی تاریخ فوتبال کشورمان رکورددار است. وی تنها مربی خارجی بود که در دو دوره هدایت تیم ملی را برعهده گرفت. تاریخچه مربیان خارجی تیم ملی فوتبال ایران به شرح زیر است؛

جیمز گیبل: آلفرد جیمز گیبل با حقوق هفتگی ۲۰ لیره به ایران آمد و خبر حضور این مربی انگلیسی در دو هفته‌نامه تربیت‌بدنی چاپ شد تا وی نخستین مربی خارجی تیم ملی نام بگیرد. در دوره گیبل تیم ملی مسابقه‌ای را انجام نداد و این مربی تنها در شهرهای مختلف کلاس‌های آموزشی برگزار کرد و در مردادماه ۱۳۲۷ ایران را ترک کرد.

ادموند مایوفسکی: در دوره دوم فدراسیون دکتر کنی، ادموند مایوفسکی اتریشی با قراردادی معادل هزار مارک در فروردین ۱۳۳۴ سرمربی تیم ملی شد و در چند مسابقه غیررسمی هدایت ملی پوشان ایرانی را بر عهده گرفت که مهم‌ترین آنها دیدار با تیم باشگاهی ویکتوریا برلین آلمان در تهران بود. وی در سال ۱۳۳۵ ایران را ترک کرد و سرمربی تیم ملی نروژ را برعهده گرفت.

جوزف مساروش: مساروش مجاری در مردادماه سال ۱۳۳۶ به تهران آمد و به مدت دو سال سرمربی تیم ملی بود. تیم ملی به همراه این مربی در بازی‌های آسیایی ۱۹۵۸ و مقدماتی جام ملت‌های آسیا ۱۹۶۰ شرکت کرد که توفیقی به دست نیاورد. شکست ۴ بر یک برابر پاکستان در زمان هدایت مساروش یکی از بدترین شکست‌های تاریخ فوتبال ایران بود.

گئورگی سوج: در سال ۱۳۴۴هدایت تیم ملی را عهده‌دار شد و با تیم ملی در بازی‌های آسیایی ۱۹۶۶ بانکوک به مقام دوم دست یافت. تیم تحت هدایت این مربی مجاری در خشن‌ترین تورنمنت فوتبال آسیا دوبار مغلوب برمه شد.

زدراکو رایکوف: همه این مربی یوگسلاو را با تیم استقلال می‌شناسند اما رایکوف پس از نخستین قهرمانی ایران در جام ملت‌های آسیا برای هدایت تیم ملی به تهران آمد. رایکوف در مسابقات جام دوستی تیم ملی را به عنوان نایب قهرمانی رساند. وی سپس هدایت تیم فوتبال جوانان و در نهایت استقلال را برعهده گرفت.

ایگور نتو: کاپیتان پیشین تیم ملی شوروی که به صورت حرفه‌ای در هاکی روی یخ نیز مربیگری می‌کرد، در سال ۱۳۴۹ سرمربی تیم ملی شد و در بازی‌های آسیایی ۱۹۷۰بانکوک هدایت این تیم را برعهده گرفت و نتیجه جالب توجهی را کسب نکرد.

فرانک اوفارل: مشهورترین مربی خارجی بود که در دهه پنجاه سرمربیگری تیم ملی را بر عهده گرفت. اوفارل ایرلندی با سابقه مربیگری در منچستریونایتد، پس از ناکامی ایران در صعود به جام جهانی ۱۹۷۴ هدایت تیم ملی را بر عهده گرفت و ضمن کسب مدال طلای بازی‌های آسیایی ۱۹۷۴ تهران با تیم ملی به بازی‌های المپیک ۱۹۷۶ مونترال صعود کرد.

استانکو پوکله پوویچ: این مربی کروات نخستین مربی خارجی بود که پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و پس از ۱۹سال درحالی هدایت تیم ملی را برعهده گرفت که تیم ایران با هدایت علی پروین از صعود به جام جهانی ۱۹۹۴ ناکام مانده بود. فعالیت استانکو در تیم ملی کوتاه بود و پس از ناکامی در بازی‌های آسیایی هیروشیما برکنار شد. استانکو سپس در این سال‌ها هدایت تیم‌های پرسپولیس و پگاه را هم برعهده گرفته است.

والدیر ویرا: این مربی برزیلی در روزهای حساس مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ برای هدایت تیم فوتبال امید به ایران آمد، اما شکست ایران از قطر و از دست رفتن شانس صعود مستقیم باعث شد تا داریوش مصطفوی به عنوان رییس وقت فدراسیون او را به عنوان سرمربی تیم ملی منصوب کند. ویرا در سه مسابقه پلی آف هدایت تیم ملی را برعهده داشت و با وجود پیروز نشدن، تیم ایران را با حماسه ملبورن به جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه برد.

تومیسلاو ایویچ: به عقیده بسیاری از صاحبنظران، ایویچ سرشناس‌ترین مربی خارجی است که تاکنون به ایران آمده است. ایویچ اندکی پس از صعود ایران به جام جهانی ۱۹۹۸ سکاندار تیم ملی شد و تیم را به خوبی آماده مسابقات جام جهانی کرد اما شکست عجیب ۷ بر یک مقابل تیم رم ایتالیا در دیداری تدارکاتی پایان فعالیتش در تیم ملی بود.

ادمار براگا: پس از ناکامی تیم ملی در جام ملت‌های آسیا ۲۰۰۰ این مربی برزیلی جانشین جلال طالبی شد تا در مرحله پیش مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۲ تیم را رهبری کند. این برزیلی خوش‌شانس بزرگ‌ترین پیروزی تاریخ تیم ملی را با پیروزی ۱۹ بر صفر ایران برابر گوام به نام خود ثبت کرد.

میروسلاو بلاژوویچ: سرمربی تیم سوم جهان -کرواسی- برای هدایت تیم ملی در بهمن‌ماه سال ۱۳۷۹ به ایران آمد و تا آبان‌ماه سال ۱۳۸۰ هدایت تیم ملی را در مسابقات مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۲ بر عهده داشت اما با شکست ایران برابر ایرلند در بازی پلی آف و ناکامی در صعود به جام جهانی ناکام وداعی تلخ با فوتبال کشورمان داشت.

برانکو ایوانکوویچ: پروفسور کروات تنها مربی خارجی است که در دو دوره رهبری تیم ملی را بر عهده گرفت و همچنین رکورددار مربیگری در تیم ملی است. برانکو ابتدا از بهمن ۱۳۸۰ تا مهرماه ۱۳۸۱ سرمربی تیم ملی بود و پس از وقفه‌ای یکساله از مهرماه سال ۱۳۸۲ تا خردادماه ۱۳۸۵ که پایان بازی‌های ایران در جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان بود، سرمربی تیم ملی کشورمان بود. صعود به جام جهانی ۲۰۰۶ و مقام سومی جام ملت‌های آسیا ۲۰۰۴ از افتخارات برانکو در تیم ملی ایران بود. وی به همراه تیم امید هم قهرمانی بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد.

اریش روته مولر: پس از شکست تلخ تیم ملی فوتبال ایران برابر عربستان در مقدماتی جام جهانی ۲۰۱۰ در تهران علی دایی از سمت سرمربیگری تیم ملی برکنار شد و اریش روته مولر آلمانی برای یک دیدار تدارکاتی و به صورت سرمربی موقت هدایت تیم ملی را برعهده گرفت.

منبع: http://www.majidjalali.com

جدول۱۶۳۹

افقی:

۱- نویسنده اتریشی- تابلویی از جورجونه ۲- گشایش- شاهزاده- پول چین ۳- رنگ آسمان- بخشنده- کمک خواه ۴- قلمه درخت- از پادشاهان ساسانی- شاعر مسافر- نفس ۵- دعاکردن به درگاه الهی- شیوه و روش ۶- جهانگرد- شور و غوغا- ضمیر اشاره ۷- یادداشت- حکومت خودکامگی- دکتر ۸- نادانی- از فراعنه مصری ۹- دوستی- بیهوده گوی- نوعی شیرینی ۱۰- رودی در فرانسه- آن طرف شمال- فصل بهار ۱۱- گلابی- ایالتی در آمریکا ۱۲- حرف نازی‌ها- برق مثبت- پودر رختشویی -قصرنشین ۱۳- شایستگی- وسیله‌ای در مطبخ- میوه دارای ویتامین آ ۱۴- مارکی بر خودروهای سنگین- غده‌ای در بدن- نویسنده انگلیسی کتاب حماقت المایر ۱۵- نحسی سال را بدر می‌کند- آشیانه جغد

عمودی:

۱- سرگرمی- ستاره شناس- ریاکار ۲- نوعی چسب نجاری- بی‌پروایی- ضربه‌ای که به صورت می‌زنند ۳- ظرفیت شیمیایی- نزدیک شدن- شهری در فارس ۴- برادر من- استان- گم شده ۵- دهن کجی- ناپاک بودن- جسارت ۶- زخم- تاکنون- علم پزشکی ۷- روکش بدن- خداحافظی- یگانه، یکتا ۸- منزل بزرگ- چهره- رایگان- اصل و نژاد ۹- کشور گاندی- شهر آذری- جلوی مو ۱۰- صدای پنچری- جمع رند- میل و رغبت ۱۱- ماه گونه- ماسک- چه وقت؟ ۱۲- امپراتوری باستانی آسیا که مرکزش «سارد» بود- فصل برگریزان- نزد ایرانیان است و بس ۱۳- بهره پول- واجب و ضروری- روز دهم محرم ۱۴- دارنده- جلوس- رشته کوهی در مرز سیبری و چین ۱۵- پدیده- طاق ویران شده عهد ساسانی- از اعداد دو رقمی

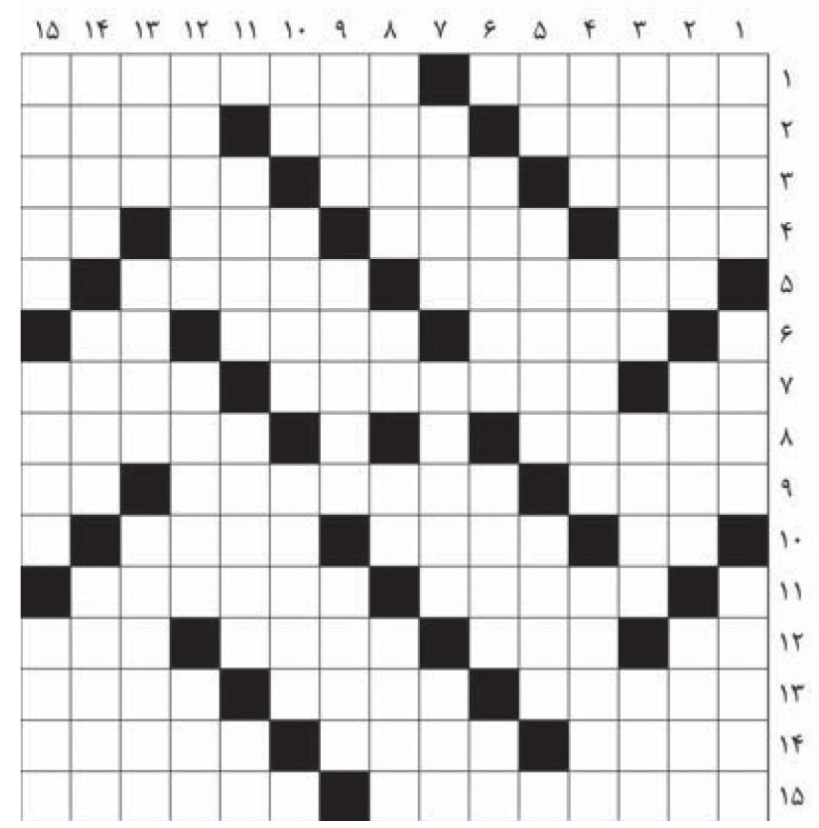

جدول۱۶۳۸

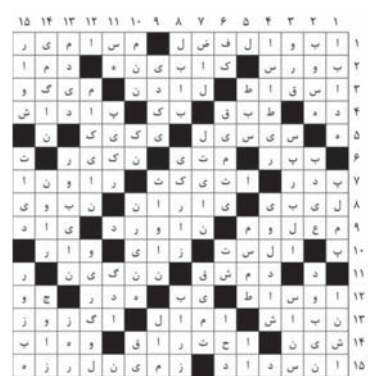

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو سخت ۲۹۲

۵		۱				۷		۴
۹							۱	۸
۸	۶					۹	۳	
۳	۴				۷			
			۵	۲				۳
			۹	۶		۱		۷
۱			۴				۷	۶
۴		۸						۲
۶	۵							

حل سودوکو سخت

۱	۷	۶	۲	۹	۸	۴	۵	۳
۲	۹	۵	۶	۴	۱	۷	۸	۶
۶	۴	۸	۷	۳	۵	۱	۲	۹
۸	۶	۴	۱	۲	۷	۵	۹	۳
۹	۳	۱	۵	۸	۴	۶	۷	۲
۵	۷	۲	۹	۶	۳	۸	۴	۱
۷	۲	۹	۸	۵	۶	۳	۱	۴
۴	۸	۳	۷	۱	۲	۹	۶	۵
۱	۶	۵	۳	۷	۴	۲	۸	۹

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۶۴۲

	۱		۳		۷			۴
۷		۹		۵			۲	۸
			۶			۷	۳	۱
۱	۹	۵			۳	۸		۲
۶	۴		۲	۱				
				۶	۹		۴	
۵	۸		۹			۴		۳
			۵			۲	۸	۷
				۷	۸	۵	۹	۶

حل سودوکو ۶۴۱

۷	۲	۹	۵	۱	۸	۴	۳	۶
۴	۸	۵	۶	۳	۲	۹	۷	۱
۳	۱	۶	۷	۴	۹	۸	۵	۲
۲	۶	۷	۳	۹	۵	۱	۸	۴
۵	۴	۱	۸	۷	۶	۲	۹	۳
۸	۹	۳	۴	۲	۱	۵	۶	۷
۹	۷	۸	۲	۶	۴	۳	۱	۵
۱	۳	۴	۹	۵	۷	۶	۲	۸
۶	۵	۲	۱	۸	۳	۷	۴	۹